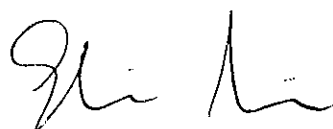


Kompletterande bilaga utöver vad som anges i tjänsteutlåtande, innebärande information:

- Beslutskronologi för området
- Miljöprogram för Säbyvikens marina
- Avfallshanteringsplan Säbyvikens marina

Handlingen har skickats ut inför Kommunstyrelsens sammanträde 2016-08-29.



Stina Nilsson
Kommunfullmäktiges sekreterare

Beslutskronologi		Plansituation	"BN-situation"
Tidigt 1970-tal	Småbåtshamn/uppläggningsplats för båtar etableras.	Planlöst	
1981-05-21	Byggnadsplan för småbåtshamn vid Säbyviken fastställs. Strandskydd upphävs inom med Ub (båtuppläggningsplats), Th (hamnändamål) och Vb (vattenområde för småbåtsändamål). Vid beslutet uppmärksammades inte att strandskyddet inte var upphävt inom hela planområdet. Förslaget till byggnadsplan har 1980-06-16 antagits av kommunfullmäktige i Vaxholms kommun.	1981-års byggnadsplan alenarådande för marinan	Fram t.o.m maj 2010 - augusti 2010 tror BN att strandskyddet är upphävt. Två omständigheter sannolikt orsaken. Dels är det vid denna tid ovanligt att strandskyddet är kvar inom detaljplaneområden. Dels har BN tolkat ett digitalt kartlager levererat av Ist som att standskyddet varit upphävt.
2002-augusti	Bygglov lämnas och avvikelse från detaljplan medges för uppförande av båtgarage samt brygga. Båtgaraget strider mot detaljplanen i fråga om att båtgaraget är placerad inom grönområde samt att brygga sträcker sig ut över vattenområde som inte får överbyggas. Vid beslutet uppmärksammades inte att strandskyddet inte var upphävt inom hela planområdet.		
2006-2009	Förs diskussioner om ändring av detaljplanen för Säbyvikens marina mellan fastighetsägare och kommunen.	Under perioden 2006-mars 2010 inleds processen att ta fram en plan för den utökade marinan.	
2009-05-28	Planeringsavtal tecknas mellan fastighetsägare och kommunen.		
2010-mars	Uppdrag att upprätta planprogram för Säbyviken och samråda kring förslaget meddelas av kommunstyrelsen .		
2010-maj	Bygglov lämnas och avvikelse från detaljplan medges för tillbyggnad av båthall. Med beaktande av vad som bedöms komma till uttryck i såväl det påbörjade planprogrammet anser byggnadsnämnden att den föreslagna tillbyggnaden inte utgör ett större undantag från gällande detaljplan än att bygglov kan medges (förvaltning och byggnadsnämnd är fortfarande i tro att inte strandskydd råder på den aktuella platsen). Bygglovet överklagas.	Pågående planprocess för ny marina	Under perioden maj 2010 - augusti 2010 klargörs det för BN att strandskyddet inte är upphävt.
2010-maj/juni	Samråd om planprogram för Säbyviken sker.		
2010-08-31	Beslutar byggnadsnämnden meddela strandskyddsdispens för båtgarage och tillbyggnad, efter att länsstyrelsen i samband med det överklagade bygglovet upplyst nämnden om att strandskydd ej är upphävt. Beslutet överklagas.		
2010-12-14	Bygglovet upphävs av Ist		
2011-05-02	Godkänner kommunstyrelsen planprogram för Säbyviken och ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta detaljplaner för utrustning och utbyggnad av Säbyvikens marina inklusive tillfart till området		
2012-05-23	Strandskyddsdispensen upphävs av Ist	BN avvaktar bolagets överklaganden av länsstyrelsens beslut	
2012-06-03	Kommunstyrelsens arbetsutskott ger uppdrag att samråda kring förslag till detaljplan för Säbyvikens marina.		
2012-09-25 – 2012-10-31	Samråd sker kring förslag till detaljplan för Säbyvikens marina.	Under 2013 står det klart för BN genom lagakraftvunna beslut att bygglov nr 2 samt strandskyddsdispensen upphävts	
2013-mars resp. 2013-november	Efter prövningar i Högsta förvaltningsdomstolen resp. mark- och miljödomstolen, finns laga kraftvunna beslut med innebörden att strandskyddsdispens ej finns för någon av de aktuella åtgärderna (båtgarage samt tillbyggnad) samt att bygglov endast finns för uppförande av båtgarage.		
2014-06-18	Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att förslag till detaljplan skall gå ut på granskning.		
2015-03-25 – 2015-04-17	Förslag till detaljplan för Säbyviken finns tillgänglig för granskning.	BN avvaktar slutligt planavgörande innan ställning tas till fortsatt agerande	
2016-	Ett förslag till detaljplan med upphävande av strandskydd inom markerade området finns färdig för antagande.		



MILJÖPROGRAM FÖR SÄBYVIKENS MARINA



2014-06-04

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Bakgrund till miljöprogrammet	2
	2.1 Syfte.....	2
	2.2 Utgångspunkter vid framtagandet av programmet.....	2
3	Mål för miljöarbetet	2
	3.1 Övergripande mål.....	2
	3.2 Miljöpolicy	3
	3.3 Mål på kort sikt	3
4	Ansvar och uppföljning	3
5	Beskrivning av marinan	3
	5.1 Allmän information.....	3
	5.2 Översiktskarta med informationsposter.....	5
6	Miljöaspekter i fokus på Säbyvikens marina	7
7	Handlingsplan för Säbyvikens marina	8
8	Kommande förändringar	11
	8.1 Planerad utbyggnad av Säbyvikens marina.....	11
	8.2 Mottagningsanordning för toalettavfall	11
	8.3 Spolplatta med vattenrening.....	12
9	Kontaktuppgifter och viktiga länkar	12
10	Referenser	12

1 Inledning

På Säbyvikens marina tar vi miljöfrågorna på allvar. Vi vill arbeta proaktivt och vara en marina med goda kunskaper om såväl verksamhetens som båtlivets miljöpåverkan. För att lyckas med det så behöver vårt miljöarbete konkretiseras. Viktiga frågor att belysa är på vilket sätt miljön påverkas av vår verksamhet idag; vad vi behöver jobba vidare med för att bli bättre ur miljösynpunkt och hur våra hyresgäster kan bli väl insatta och integrerade i miljöarbetet.

För att söka svar på dessa frågor initierades arbetet med detta miljöprogram. Tanken är att här kartlägga och redovisa våra viktigaste miljöaspekter samt hur vi kan arbeta med dem på ett systematiskt sätt. Hur vi tänker ta oss an de viktigaste miljöaspekterna redovisas i en handlingsplan där också våra miljömål anges. På så vis kan miljöprogrammet fungera som ett kommunikationsverktyg till våra hyresgäster, så att nuvarande och planerat miljöarbete redovisas på ett transparent och tillgängligt sätt.

I miljöprogrammet ges en övergripande beskrivning av Säbyvikens marina, en översiktskarta om var på området faciliteter och hjälpmedel finns placerade, underlagsmaterial till programmet och beskrivning av marinans viktigaste miljöaspekter. Detta följs av en handlingsplan med mål och aktiviteter som kopplar till varje miljöaspekt. Handlingsplanen fungerar även som en åtgärdsplan för det parallella dokumentet Säbyvikens marinas avfallshanteringplan. I slutet av programmet ges en kortare beskrivning av kommande förändringar på marinan följt av kontaktuppgifter till ansvariga och länkar till hemsidan och andra dokument.

I framtagandet av miljöprogrammet har vi konsulterat Tyréns AB för genomförande och kvalitetssäkring.

2 Bakgrund till miljöprogrammet

2.1 Syfte

Syftet är att systematisera Säbyvikens miljöarbete genom att redovisa marinans viktigaste miljöaspekter och hur dessa hanteras genom befintligt och planerat miljöarbete. Programmet ska ta tillvara tankarna och viljan hos marinans verksamhetsutövare samt vara ett kommunikationsverktyg gentemot marinans hyresgäster så att de är väl insatta i hur de själva kan bidra till att minska miljöpåverkan, både på marinan och till sjöss.

Miljöprogrammet kommer att vara ett levande dokument som uppdateras kontinuerligt utifrån förändringar i verksamheten eller i lagar och regler. Uppföljning av handlingsplanen sker årligen.

2.2 Utgångspunkter vid framtagandet av programmet

Vid framtagandet av miljöprogrammet har diverse underlagsmaterial kring båtlivets miljöpåverkan studerats. Etablerade handböcker och utredningar av myndigheter och organisationer har tillsammans med marinans egna tankar, erfarenheter och miljöpolicy utgjort underlag till miljöprogrammet. Underlaget redovisas i referenslistan, kapitel 10.

3 Mål för miljöarbetet

3.1 Övergripande mål

Säbyvikens marina ska vara en miljövänlig marina som systematisk och proaktivt arbetar för att minimera belastningen på miljön.

3.2 Miljöpolicy

Säbyvikens marina har en miljöpolicy från år 2013. I den anges följande mål.

- Vi ska hålla oss informerade om och uppfylla de krav som ställs på oss i miljölagstiftning, andra samhällskrav samt våra kunders krav.
- Vi ska arbeta proaktivt och sträva efter ständiga förbättringar i miljöarbetet.
- Vi ska i möjligaste mån prioritera de material, produkter och tjänster som innebär en mindre miljöpåverkan jämfört med andra produkter.
- Vi ställer miljökrav på våra leverantörer och samarbetspartners så långt det är möjligt.
- Alla medarbetare (inklusive ledning och ägare) ska ges chansen att gå Sweboats branschpassade miljöutbildning eller annan lämplig utbildning.
- Alla medarbetare ska vara delaktiga och inbjudas att komma med förbättringsförslag på vårt miljöarbete.
- Miljöarbetet ska kontinuerligt utvecklas och förbättras genom att handlingsplaner och mål löpande följs upp samt miljöarbetet årligen revideras.
- Vi ska visa öppenhet, informera om företagets miljöarbete på vår hemsida och vara lyhörda för förändringar i omvärlden.

3.3 Mål på kort sikt

Mål och åtgärder på kort sikt anges i handlingsplanen under kapitel 7. De är baserade på de miljöaspekter som identifierats som viktigast för marinan; avfall, föroreningar och föroreningsspridning, hälsa och säkerhet, information och kunskap, energi samt vattenförsörjning. Mer om dessa finns i kapitel 6.

4 Ansvar och uppföljning

Ansvarig för att aktiviteterna genomförs i enighet med handlingsplanen är Jonas Holmgren i egenskap av marinans hamnkapten.

Uppföljning sker genom en årlig avstämning av handlingsplanen i form av en checklista som tydligt anger om planerad aktivitet genomförts eller inte. Om planerad aktivitet inte genomförts ska anledningen framgå. Det kan även finnas behov av att redovisa tillvägagångssättet för genomförandet, vilket beror av hur aktiviteten är formulerad i handlingsplanen. Resultatet av dokumentationen, det vill säga checklistan, ska förvaras i Säbyvikens egenkontrollpärm samt redovisas på marinans hemsida så att hyresgästerna är väl informerade om marinans pågående miljöarbete.

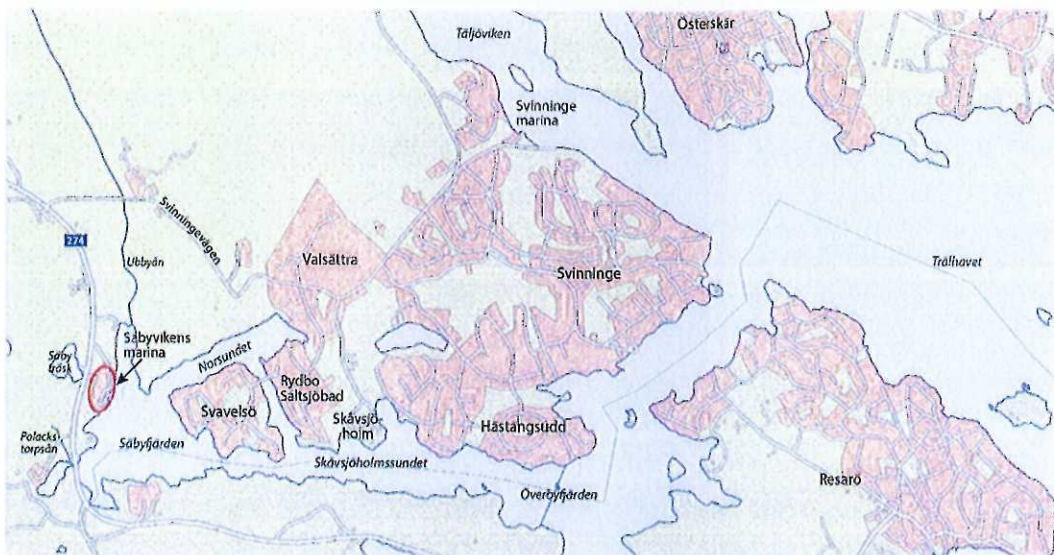
I samband med den årliga uppföljningen av handlingsplanen görs även en bedömning av vilka nya aktiviteter listan eventuellt ska kompletteras med.

Själva miljöprogrammet utöver handlingsplanen revideras vid behov.

5 Beskrivning av marinan

5.1 Allmän information

Säbyvikens marina ligger i Österåkers kommun i nordöstra Stockholm, ungefär tre mil från centrala Stockholm, se Figur 1. Marinan byggdes på 1970-talet och drivs sedan tidigt 90-tal av Wasatornet AB.



Figur 1. Säbyvikens marinas utmarkerad på regionskarta.

Idag tillhandahålls ungefär 350 sommarplatser och 330 vinteruppställningsplatser utomhus, vilka till stor del uppehålls av segelbåtar. Sommarplatserna är fördelade på sex stycken flytbryggor. Det sker i stort sett ingen upptagning och sjösättning av andra båtar än de som ligger i hamnen på sommarplats. Hyresgästerna hanterar själva tvättning, underhåll och bottenmålning av sina båtar. Se Figur 2 och Figur 3 för en del av Säbyvikens sommar- respektive vinterplatser.



Figur 2. Bild på del av uppsättningen sommarplatser.



Figur 3. Bild på del av uppsättningen vinterplatser.

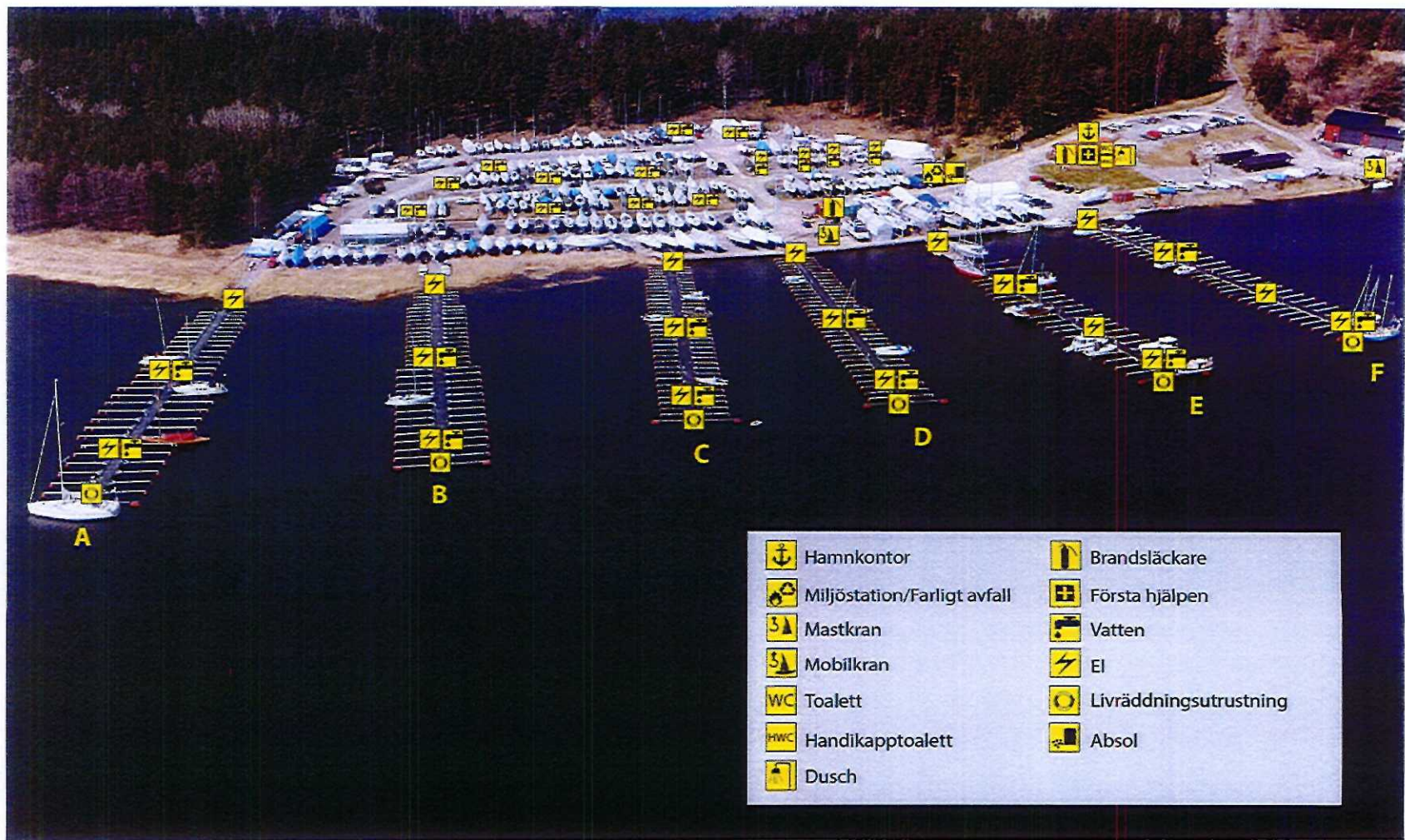
Säbyvikens marina är ansluten till organisationen Sweboat och har en egenkontrollpärm som tagits fram med hjälp av Sweboats mallar. I pärmens finns bland annat marinans avfallshanteringsplan och journalföring av avfallstransporter. Här ska efter varje årsslut även dokumenteras uppföljning av den handlingsplan som ingår i detta miljöprogram, se vidare kapitel 7.

5.2 Översiktskarta med informationsposter

På Säbyvikens marina finns tillgång till följande faciliteter och hjälpmedel:

- Hamnkontor med tillgång till toalett, handikapptoalett och dusch
- Miljöstation för mottagning av hushållsavfall och farligt avfall
- Elstationer
- Vattenstationer för sommar- och vintervatten
- Mobil lyftkran med maxkapacitet på 20 ton
- Mastkran
- Första hjälpen-utrustning
- Brandsläckare
- Livräddningsutrustning
- Absorptionsmedel för oljespill

I Figur 4 på nästa sida anges var på marinan dessa faciliteter och hjälpmedel finns utplacerade.



Figur 4. Översiktskarta som anger var på området faciliteter och hjälpmedel finns utplacerade.

6 Miljöaspekter i fokus på Säbyvikens marina

Nedanstående sex miljöaspekter är de som identifierats som viktigast för Säbyvikens marina.

Avfall

Avfall genereras från både underhåll (till exempel spillolja, oljefilter, färg, färgspill, grovavfall, uttjänta startbatterier, tändstift) och användning (exempelvis hushållsavfall, förpackningar, tidningar, småbatterier) av båtar. Det kan bidra till direkt miljöpåverkan vid oriktig hantering och indirekt miljöpåverkan i avfallshanteringsledet.

Toalettavfall som töms till havs från båtar bidrar till övergödning och spridning av bakterier. Förbud mot att släppa ut toalettavfall i hav, sjöar och inre vattendrag införs 1 april 2015, läs mer om detta i Säbyvikens avfallshanteringsplan.

Föroreningar och föroreningsspridning

Båtbottenfärger eller antifoulingprodukter används för att hålla skrovet rent från påväxtorganismer. Många av dessa färger innehåller miljöfarliga ämnen och påverkar miljön då de kommer i kontakt med mark (genom slipning och målning) och vatten (genom båtanvändning). Färgerna fungerar som så att de gradvis läcker ut miljöfarliga ämnen för att skapa en ogästvänlig yta kring båtbotten så att havstulpaner, alger och musslor hålls borta.

Föroreningar sprids även från motorbåtarnas drivmedel. Äldre båtmotorer står ofta för stora utsläpp av oförbränt bränsle till vatten och luft. Tankning med alkylatbensin istället för vanlig 95-oktanig reducerar de mest skadliga utsläppen kraftigt.

Hälsa och säkerhet

Användning och underhåll av båtar är förenat med diverse risker och störningsmoment, till exempel brand, vattenolyckor och ögonskador vid målning. Till detta tillkommer buller och svallvågor från motorbåtar – särskilt vid körning mitt i planingströskeln – som kan upplevas som störande för omgivningen.

Information och kunskap

Information och kunskap är inga explicita miljöaspekter, däremot så förebyggs ofta miljöpåverkan genom ett ökat informations- och kunskapsintag. Det kan exempelvis vara information om var på marinan viktig utrustning finns placerad, hur avfallet ska sorteras i miljöstationen, att ett tändstiftsbyte gör att båtmotorn går bättre och därmed drar mindre bränsle samt att det finns SMS-tjänst för havstulpanvarning. Marinan "havstulpan varnar" sina kunder via e-post de veckorna under sommaren som havstulpanvarning råder och informerar om hur man bäst går till väga för att undvika påväxt.

Energi

Genom att använda luft/ luftvärmepumpar i byggnader i stället för direktverkande element minskas indirekt miljöpåverkan från energiproduktion.

Vattenförsörjning

God avloppshantering och vattenförsörjning minskar olägenheter och miljöpåverkan i form av exempelvis övergödning.

Under respektive kategori går det att urskilja miljöaspekter av två olika karaktärer:

- Miljöaspekter som marinan har direkt inverkan på
- Miljöaspekter som är beroende av hur båtägarna agerar. Här har marinan ingen direkt rådighet, men kan bidra genom att skapa bra förutsättningar och genom att sprida kunskap.

Hur miljöaspekterna ska hanteras för att minimera miljöpåverkan framgår av aktiviteterna angivna i handlingsplanen i kapitel 7.

7 Handlingsplan för Säbyvikens marina

Aktiviteterna relaterar till Säbyvikens marinas miljöprogram respektive avfallshanteringsplan.

Aspekt	Mål	Aktivitet	Senast	Kommentar
Avfall	<i>En miljöstation som ger goda förutsättningar för källsortering</i>	Erbjuda behållare för hushållsavfall, farligt avfall, elavfall, småbatterier och startbatterier.	Klart!	
		Erbjuda lämplig behållare för trasor och dylikt som riskerar att självantända.	Klart	
		Erbjuda behållare för glas- och metallförpackningar.	Klart	
		Utöka kapaciteten på mottagningsanordningen för farligt avfall. Detta inkluderar en ökad kapacitet på invallningen/oljeträget för att säkerställa att oljefaten får plats under tak och i anslutning till en invallningsanordning.	2017	
Att ha goda kunskaper om marinans avfallsflöden		Utreda behov för mottagning av ytterligare avfallsfraktioner, till exempel plastförpackningar och tidningar.	Klart	
		Underlätta planering och uppföljning genom att kontinuerligt samla in statistik om de avfallsmängder som tas emot på marinan.	Pågående	
		Bevaka fyllnadsgrad i container för hushållsavfall för att kunna bedöma vilken kapacitet som krävs vid en utbyggnad.	Pågående	
	<i>Toalettavfall från båtar tas omhand på ett miljöriktigt sätt</i>	Utreda tekniskt lämpliga lösningar för mottagning av toalettavfall från tankar och uppsamlingskärl. Här ingår till exempel att utreda möjligheten att samla in toalettavfall på varje bryggnock eller förlägga en avloppsflotte, samt möjligheten att införa kommunalt VA eller installera en sluten uppsamlingstank för tömning med slamsugningsbil.	Pågående	
		Inleda samråd med tillsynsmyndigheten kring tillvägagångssätt för hantering av toalettavfall.	Klart	
		Installerad och brukbar mottagningsanordning för toalettavfall.	Klart	
Föroreningar och föroreningsspridning	<i>Förhindra att olyckshändelser med oljespill ger negativ miljökonsekvens</i>	Erbjuda absol eller liknande absorbent utan att direktkontakt behöver tas med marinans ansvarige för hantering av oljespill utanför arbetstider.	Klart!	
		Regelbunden tillsyn och protokollföring av invallningen för att säkerställa att anordningen klarar motta spill motsvarande ett spilloljefats volym.	Klart	

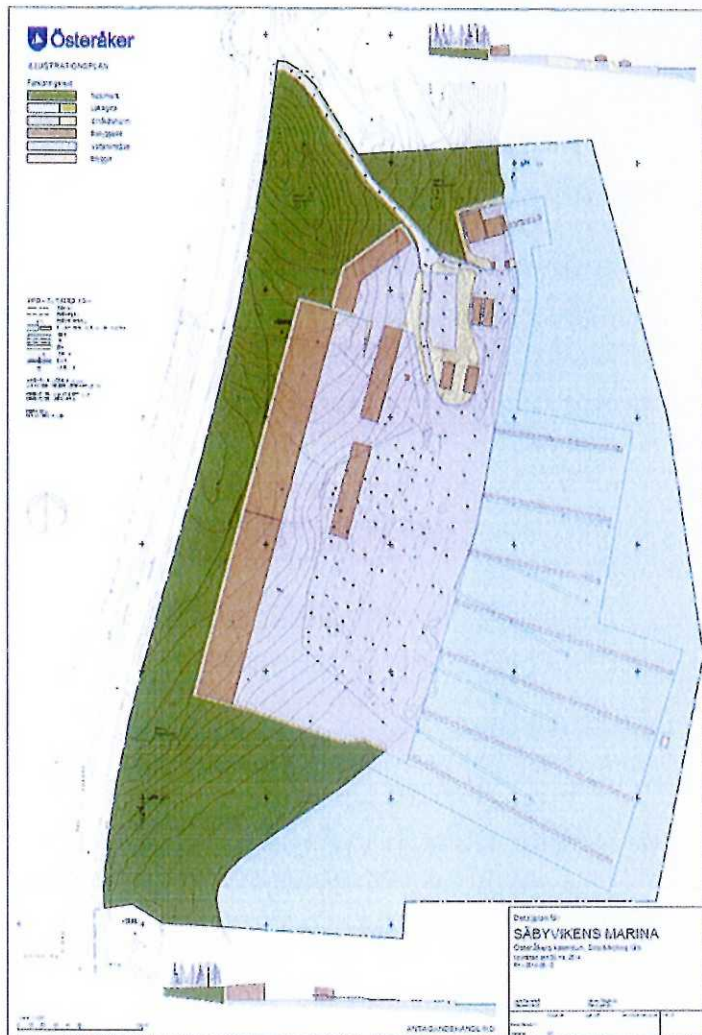
Aspekt	Mål	Aktivitet	Senast	Kommentar
		Regelbunden tillsyn av tillgången på Absol.	Klart	
	<i>Klarlägga om det finns föroreningar i marken runt upptagningsplatsen</i>	Utföra markprovtagningar.	Klart!	
	<i>Slipning, målning och underhåll av båtar ska ske på ett miljökänt sätt</i>	Införa krav på täckning av mark vid målning samt vid slipning med maskiner utan damm-opsamlingspåse i marinans föreskrifter.	Klart!	
	<i>Båtbottenfärger ska i största mån undvikas och på sikt fasas ut</i>	Utreda förutsättningarna och samråda med tillsynsmyndigheten om att installera en spolplatta med vattenrening. <i>Efter eventuell installation:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Erbjud regelbunden användning av spolplattan för båtar utan båtbottnfärg för renspolning av påväxtorganismer. • Avgiftsbelägga användning av spolplattan för båtar med båtbottnfärg. Gratis användning för båtar utan båtbottnfärg. 	Se nedan	<i>Beror av tidsplan för spolplatta.</i>
		Utreda förutsättningarna att installera en borstvävt för att möjliggöra regelbunden rening för båtar utan båtbottnfärg.	Se nedan	
Hälsa och säkerhet	<i>Närboende ska inte uppleva buller och störande svallvågor från marinans hyresgäster vid förbipassering i viken</i>	Informera marinans nyttjare om att hålla låga hastigheter i viken.	Klart	
	<i>Marinan ska vara en säker plats att vistas på med god tillgång till skyddsutrustning</i>	Lättillgänglig tillgång till: <ul style="list-style-type: none"> • Första hjälpen utrustning • Livräddningsutrustning • Ögondusch • Brandsläckare 	Klart!	
		Tillhandahålla hjärtstartare.	2017	
Information och kunskap	<i>Alla hyresgäster ska lägga rätt avfall i rätt avfallskärl och ha god kännedom om avfallshantering</i>	Tydlig märkning av avfallskärnen.	Klart!	
		Exempelbilder på avfall för respektive avfallskärl för att underlätta avlämning av avfall.	2017	
		Märka upp farligt avfall så inga tvivel råder om vad som är farligt avfall och inte.	Klart	
		Informera om vilka avfallsfraktioner som ska sorteras på marinan	Klart	
			Klart	

Aspekt	Mål	Aktivitet	Senast	Kommentar
		Informera om förbudet att släppa ut toalettavfall till sjöss i alla vattendrag från och med 2015.		
		Informera om möjligheten att konvertera tank till landtömningslösning istället för havstömningslösning.	Klart	
	<i>Alla hyresgäster ska känna till placering av viktig utrustning</i>	Placera översiktskarta på området med redovisning av brandpost, miljöstation, räddningsutrustning, brandsläckare och vattenslang.	Klart!	
		Skytning som anger placering av absol, absorbent eller liknande samt larmnummer och nummer till ansvarig på marinan.	Klart!	
	<i>Hyresgästerna ska känna till hur båtanvändnings miljöpåverkan kan minska</i>	Lägga länkar på hemsidan till exempelvis: <ul style="list-style-type: none"> • Sweboats miljösidor • Skärgårdsstiftelsens miljösidor • Havstulpanprojektet 	Klart	
	<i>Hyresgästerna ska erbjudas Sweboats miljöchecklista</i>	Beställa hem eller trycka upp foldern med Sweboats miljöchecklista så att hyresgästerna kan få den på hamnkontoret.	Klart	
	<i>Marinans ansvarige känner till senaste nytt på miljöområdet</i>	Marinan är medlem i Sweboat som delger information om nyheter	Klart!	
	<i>Kommunicera havstulpanvarningar till hyresgästerna</i>	Informera hyresgästerna om tjänsten för havstulpanvarning (Havstulpanprojektet, http://batmiljo.se/ren-batbotten/havstulpanprojektet).	klart	
		Digitala utskick och informationsuppsättning på marinan om när det råder varning för havstulpanutllivax.	Klart	
	<i>Medvetandegöra miljöfrågorna hos hyresgästerna</i>	Dialog med hyresgäster för att få insikt i om de ser några speciella svårigheter med att vara miljövänliga vid marinan i enighet med miljöprogrammet.	Pågående	
Energi	<i>Minska marinans energiförbrukning</i>	Installera luftvärmepump i hamnkontoret.	Klart!	
VA	<i>Förbättra vattenförsörjning och avloppshantering</i>	Samråda med Roslagsvatten om att införa kommunalt VA.	Diskussion er pågår	Befintliga brunnar har dålig kapacitet.
		Rutin för regelbunden kontroll av avloppsanläggning	Klart!	

8 Kommande förändringar

8.1 Planerad utbyggnad av Säbyvikens marina

Marinan är tänkt att byggas ut genom att utöka antalet bryggor i vattnet samt att bygga båthallar för vinterförvaring på land. Utbyggnaden innebär att förvaringshallar, hamnkontor och serviceanläggningar för båtar (totalt sex nya byggnader) planeras i området. Antalet båtplatser planeras att utökas från dagens 350 till cirka 500 genom att en ny brygga anläggs längst i söder och de tre bryggor som i dagsläget ligger längst söderut förlängs från cirka 105 meter till cirka 190 meter, se Figur 5.



Figur 5. Illustrationsplan i detaljplanen.

Markunderlaget i området kommer till stor del utgöras av naturgrus, men på de platser där båtarbete sker vid båtuppställningsplatsen ska hårdgjorda ytor och brunnar anläggas för att hantera dagvattnet.

Planarbete för utbyggnaden pågår och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för detaljplan och vattenverksamhet har gjorts.

8.2 Mottagningsanordning för toalettavfall

Förbud mot att släppa ut toalettavfall i hav, sjöar och inre vattendrag införs 1 april 2015. Det betyder att en mottagningsanordning för hantering av toalettavfall behöver installeras i anknötning till alla

marinor där det finns ett behov för avlämning av toalettavfall. Hur detta påverkar Säbyvikens marina och vilka åtgärder som planeras framgår i handlingsplanen, kapitel 7, samt marinans avfallshanteringsplan. 1St pumpstation är driftsatt mars 2015 och är belägen på kaj mellan brygga E – F.

8.3 Spolplatta med vattenrening

Möjligheterna kommer att utredas att i samband med utbyggnaden av marinan anlägga en spolplatta med vattenrening för renspolning av påväxtorganismer från båtarna. Tidsplan för detta är relaterat utredningen om utbyggnadstillstånd. Spolplatta med vattenrening beskrivs vidare i Säbyvikens marinas avfallshanteringsplan.

9 Kontaktuppgifter och viktiga länkar

Hamnkaptén, Jonas Holmgren	Telefon: 070-5232309. Mejl: hamnkontoret@marinan.eu
Säbyvikens hemsida	http://www.marinan.eu/
Säbyvikens föreskrifter	http://www.marinan.eu/Foreskrifter.htm
Säbyvikens avfallshanteringsplan	Finns i Säbyvikens egenkontrollpärm. Kontakta Jonas Holmgren för information.
Säbyvikens miljöpolicy	Finns i Säbyvikens egenkontrollpärm. Kontakta Jonas Holmgren för information.
Sweboats miljöchecklista	http://www.sweboat.se/liten-miljochecklista.aspx
Havstulpanprojektet	http://batmiljo.se/ren-batbotten/havstulpanprojektet/

10 Referenser

Miljöhandböcker och utredningar

- Projekt Hav möter Land – Miljövänliga småbåtshamnar – handbok med checklista, för planering och utveckling av miljövänliga småbåtshamnar
- Havs- och Vattenmyndigheten – Båtbottentvättning av fritidsbåtar – Översyn av kommunernas varierande regler som rör fritidsbåtshamnar
- SweBoats miljöchecklista för miljövänligare liv på sjön
- Hamn- och båtmiljö – Tillsynshandledning för miljökontor – Miljösamverkan Östergötland
- Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten Österåker – Miljöskyddstillsyn av varv och marinor 2012

Underlag specifikt för Säbyvikens marina

- Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten Österåker – Protokoll från tillsynsbesök Säbyvikens marina
- Säbyvikens marina – Miljöpolicy för Säbyvikens marina
- Erfarenheter och tankar från Säbyvikens marina



AVFALLSHANTERINGSPLAN SÄBYVIKENS MARINA



2014-05-28

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Behov av avfallshanteringsplan.....	3
1.2	Krav på avfallshanteringsplan.....	3
1.3	Process för framtagande av planen.....	3
1.4	Förvaltning av planen.....	4
	Uppföljning.....	4
	Revidering.....	4
2	Avfallshanteringsplan	4
2.1	Övergripande uppgifter om Säbyvikens marina	4
2.2	Avfallsslag som omfattas av planen	5
2.3	Mottagningsanordningar	6
2.4	Avfallsmängder	8
2.5	Information och kommunikation.....	8
2.6	Planerade åtgärder	9
	Utökad källsortering	9
	Förbättrad mottagning av farligt avfall	10
	Förbättrat statistikunderlag för olika avfallsslag.....	10
	Informationsmaterial	10
	Toalettavfall.....	10
	Tvättanordning för båtar.....	10
2.7	Framtida förändringar av betydelse för avfallshanteringen	11
	Planerad utbyggnad.....	11
3	Referenser.....	11

1 Inledning

1.1 Behov av avfallshanteringsplan

Hamnar för fritidsbåtar ska kunna ta emot avfall från de fritidsbåtar som använder hamnen. Behovet av att lämna avfall ska styra omfattningen och utformningen av mottagningsanordningarna. Om de fritidsbåtsägare som använder hamnen har behov av att lämna ifrån sig sorterat avfall för återvinning, miljöfarligt avfall och toalettavfall ska hamnen kunna ta mot sådant avfall.

För att säkerställa en god avfallshantering är fritidsbåtshamnar skyldiga att upprätta en avfallshanteringsplan med det innehåll som anges i *Sjöfartsverkets föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar*, SJÖFS 2001:13. Syftet med planen är att säkerställa att det finns mottagningsanordningar som tillgodoser behovet av avfallslämning för de båtar som normalt anlöper hamnen. Det inkluderar alltså både besökande båtgäster och båtägare som är hemmahörande i hamnen.

Avfallshanteringsplanen får utarbetas på regional nivå men behovet av och tillgången till mottagningsanordningar ska specificeras för varje enskild fritidsbåtshamn. Som en del i sin egenkontroll har Säbyvikens marina valt att ha en egen avfallshanteringsplan.

Avfallshanteringsplanen beskriver marinans nuvarande avfallshantering. Den fungerar också som ett måldokument för planerade förändringar av hanteringen samt som ett underlag i kommunikation med båtägare och andra berörda.

1.2 Krav på avfallshanteringsplan

Enligt Sjöfartsverkets föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar (4 kap. 5§ SJÖFS 2001:13) ska följande uppgifter ingå i en avfallshanteringsplan:

1. Fritidsbåtshamnens namn och adress samt vem som är utsedd att genomföra avfallshanteringsplanen.
2. Antal fritidsbåtar som är hemmahörande i hamnen och uppskattat antal fritidsbåtar som kommer att gästa hamnen per år.
3. Uppskattning av den mängd och slag av avfall som kommer att tas emot per år från de fritidsbåtar som använder hamnen och underlaget för uppskattningen. Hänsyn skall tas till framtida förändringar av mängd och typ av avfall som kommer att tas emot.
4. Beskrivning av mottagningsanordningarna, vilket slag av avfall de är avsedda för och hur stor kapacitet de har.
5. En karta eller skiss som visar var mottagningsanordningarna för de respektive avfallsslagen är belägna i fritidsbåtshamnen.
6. Vilken kommun eller vilket företag som tar emot eller transporterar bort avfallet.
7. Hur fritidsbåtshamnens nyttjare underrättas om hamnens mottagningsanordningar och hur fortlöpande samråd sker med fritidsbåtshamnens nyttjare och andra berörda parter.
8. Vilka åtgärder som har vidtagits för att förenkla avfallslämningen från de fritidsbåtar som anlöper fritidsbåtshamnen.

1.3 Process för framtagande av planen

Avfallshanteringsplanen har tagits fram på uppdrag av marinans ägare med hjälp av konsultföretaget Tyréns AB. Uppgifter om avfallsmängder har erhållits från Roslagsvatten AB som ansvarar för hämtning av hushållsavfallet, samt från Ragn-Sells AB som har anlåtats av

marinan för omhändertagandet av farligt avfall. För vissa avfallsslag har mängduppskattningar gjorts av marinan.

I samband med upprättandet av avfallshanteringsplanen har samråd skett med Österåkers kommun och Roslagsvatten.

1.4 Förvaltning av planen

Uppföljning

De åtgärder som tas upp i planen finns inlagda i den handlingsplan som är en del av Säbyvikens marinas miljöprogram. Handlingsplanen kommer att följas upp årligen.

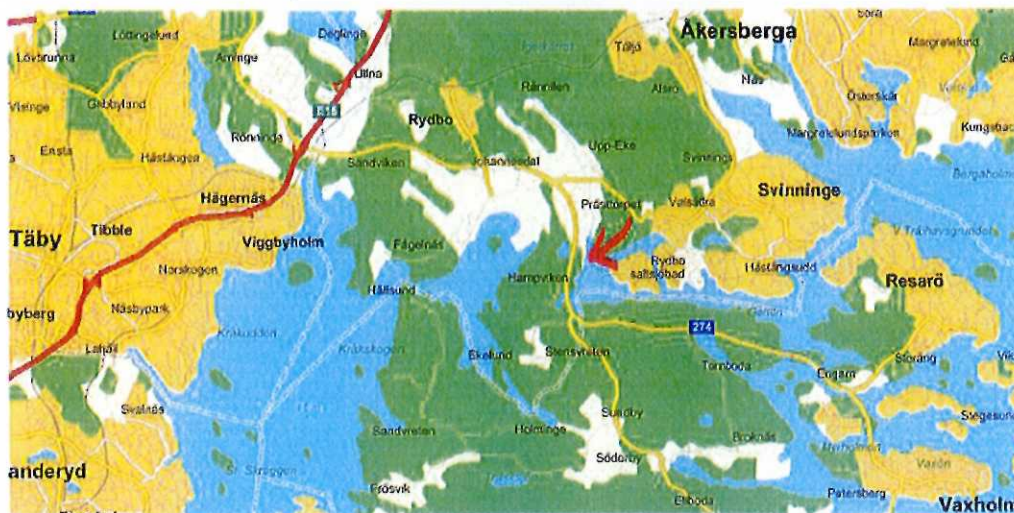
Revidering

Enligt 6 §, 4 kap. SJÖFS 2001:13 ska avfallshanteringsplanen revideras med högst tre års mellanrum eller så snart fritidsbåtarnas behov av att lämna avfall till fritidsbåtshamnen väsentligen förändras. Denna plan kommer att revideras senast under första halvåret 2017.

2 Avfallshanteringsplan

2.1 Övergripande uppgifter om Säbyvikens marina

Säbyvikens marina ligger i Österåkers kommun i nordöstra Stockholm, ungefär tre mil från centrala Stockholm, se Figur 1.



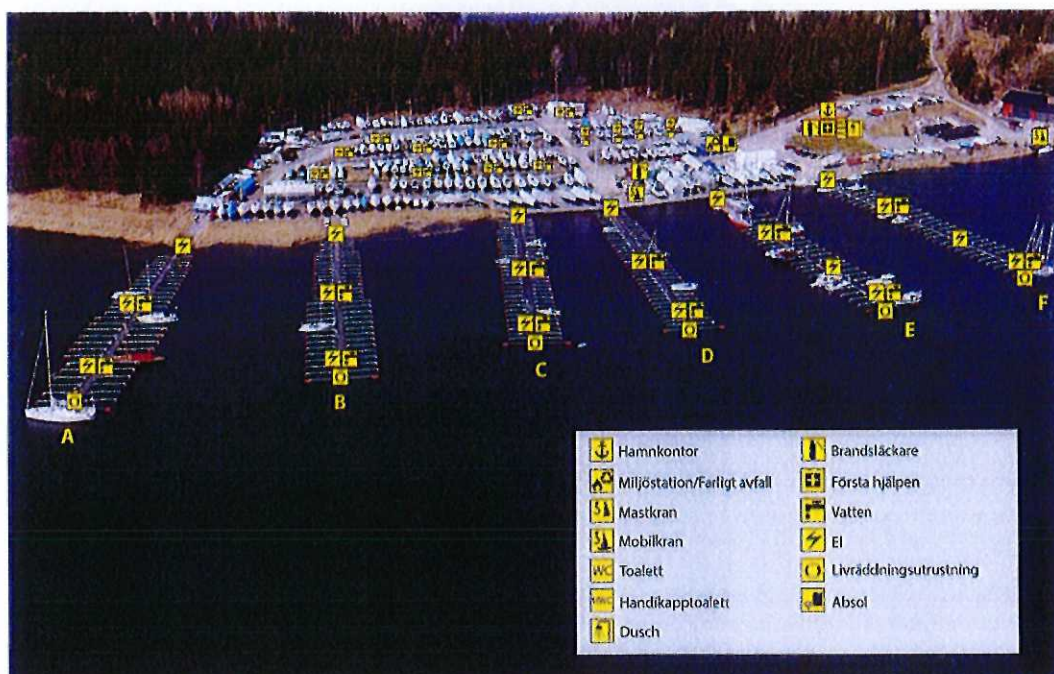
Figur 1. Röd pil visar Säbyvikens marina. Källa eniro.se.

Marinan anlades på 1970-talet och drivs sedan tidigt 90-tal av Wasatornet AB. Idag tillhandahålls ungefär 350 sommarplatser och 330 vinteruppställningsplatser utomhus, vilka till stor del uppehålls av segelbåtar. Det sker i stort sett ingen upptagning och sjösättning av andra båtar än de som ligger i hamnen på sommarplats. Hyresgästerna hanterar själva tvättning, underhåll och bottenmålning av sina båtar.

Nedan sammanfattas de övergripande uppgifterna om Säbyvikens marina.

Hamnens/klubbens namn:	Säbyvikens marina
Postadress:	Rydboholms gård, 184 94 Åkersberga

- Hamnens lokalisering:** Säbyviken, i anslutning till väg 274 mot Vaxholm.
- Antal hemmahamnsbåtar:** Omkring 350 stycken fördelat på sex stycken bryggor.
- Antal gästplatser:** Vanligtvis inga gästande båtar, men ca fyra gästplatser kan erbjudas.
- Antal vinteruppläggningsplatser:** Omkring 330 stycken.
- Uppgiftslämnare:** Hamnkapten Jonas Holmgren. Tel. 070-523 23 09, e-post hamnkontoret@marinan.eu
- Ansvarig för genomförande och à-jourhållning av planen:** Hamnkapten Jonas Holmgren



Figur 2. Översiktskarta för Säbyvikens marina, som anger var på området faciliteter, miljöstation och hjälpmedel finns utplacerade.

2.2 Avfallsslag som omfattas av planen

Avfallshanteringsplanen omfattar det avfall som uppkommer som en direkt eller indirekt följd av båtägarnas aktiviteter. Nedan listas de avfallsslag som kan uppkomma i större eller mindre omfattning.

- **Hushållsavfall**
Avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet (SFS 1998:808). Hit räknas avfall som uppkommer av att människor vistas på en plats. I detta sammanhang avses den vanliga soppåsen. Det kommunala bolaget Roslagsvatten har ansvar för att hämta och behandla avfallet.
- **Grovavfall**
Sådant hushållsavfall som är tungt eller skrymmande, eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i vanliga soppåsen.

- **Farligt avfall**

Ett ämne eller ett föremål som är markerat med en * i bilaga 4 i avfallsförordningen (2011:927) eller som omfattas av föreskrifter meddelade med stöd av § 12 i avfallsförordningen.

Exempel på farligt avfall som kan uppkomma i en småbåtshamn är exempelvis färgrester, spillolja (mineral-, smörj- och motoroljor), lösningsmedel och glykol.

- **Batterier**

Det kan vara blybatterier i form av startbatterier samt småbatterier. Dessa hanteras var för sig. Omfattas av så kallat producentansvar, vilket innebär att man inte behöver betala något för behandling av avfallet när man får det hämtat.

- **Elavfall**

Elektriska och elektroniska produkter som blivit avfall. Kan vara kasserad elutrustning som till exempel GPS och radiomottagare. De flesta former av elavfall omfattas av så kallat producentansvar, vilket innebär att man inte behöver betala något för behandling av avfallet när man får det hämtat.

- **Ljuskällor**

Räknas som en form av elavfall. Kan vara glödlampor, lågenergilampor och lysrör. Omfattas av så kallat producentansvar, vilket innebär att man inte behöver betala något för behandling av avfallet när man får det hämtat.

- **Förpackningar och tidningar**

Förpackningar i materialen glas (färgat och ofärgat), plast, metall och papp. Omfattas av så kallat producentansvar, vilket innebär att man inte behöver betala något för behandling av avfallet när man får det hämtat. De fraktioner som det blir små mängder av kan hanteras ihop med det vanliga hushållsavfallet i "soppåsen".

- **Toalettavfall**

Toalettavfall som uppkommit vid användning av fritidsbåtarna. Omfattar allt utsläpp av avloppsvatten och annat avfall från varje toalett eller urinoar, även porta potti. Tömning av toalettavfall från hink, potta eller liknande omfattas inte av definitionen av toalettavfall.

2.3 Mottagningsanordningar

Marinans miljöstation för avlämning av hushållsavfall, farligt avfall, elavfall och startbatterier ligger längs med marinans ankomstväg, se **Fel! Hittar inte referenskälla.** figur 3 och Figur 34.



Figur 3. Marinans miljöstation.

På miljöstationen finns idag möjlighet att lämna hushållsavfall, farligt avfall, startbatterier, småbatterier och elavfall. Farligt avfall såsom spilloljor och lösningsmedel lämnas i en mottagningsanordning med invallning hantering av eventuellt spill, se Figur 4.



Figur 4. Mottagningsanordning för spilloljor och lösningsmedel.

I Figur 5 visas miljöstationens 6 kbm container för hushållsavfall samt behållare för startbatterier.



Figur 5. Container för hushållsavfall och behållare för startbatterier.

2.4 Avfallsmängder

Marinans avfallsmängder redovisas i Tabell 1. Mängderna för farligt avfall baseras på underlag för 2012 och 2013.

Avfallslag	Mottagningsanordning	Årlig mängd	Hämtas av
Hushållsavfall	Container, 6 kbm	Tömning varannan vecka	Reno Norden på uppdrag av Roslagsvatten
Spillolja	200-litersfat i miljöstation	Ca 1000 kg	Reno Norden
Aerosoler (sprayburkar)	Fat i miljöstation	Ca 30 kg	Reno Norden
Färgburkar	Fat i miljöstation	Ca 200 kg	Reno Norden
Olje- o bränslefilter	Fat i miljöstation	Ca 200 kg	Reno Norden
Glykolrester	Fat i miljöstation	Ca 60 kg	Reno Norden
Startbatterier	Tät batteribox	2400 kg	Reno Norden

Tabell 1. Årliga avfallsmängder.

2.5 Information och kommunikation

I marinans föreskrifter anges att allt avfall som inte har med båtförvaring att göra och/eller är hushållsavfall från båtanvändning ska tas om hand individuellt av båtägarna. I anslutning till Miljöstationen sitter även information om vad för avfall som marinan tar emot, se Figur 6.



Figur 6. Förteckning över avfall som tas emot på Säbyvikens marinas miljöstation. Till denna lista tillkommer även elavfall.

Fritidsbåtshamnen ska ansvara för att informera de som använder hamnen om hur avfall tas emot och vilka mottagningsanordningar som finns. Det framgår av Sjöfartsverkets föreskrift (SJÖFS 2001:13). Vad informationen ska innehålla och hur Säbyvikens marina hanterar detta framgår av **Tabell 2**.

Information	Kommentar
Karta eller skiss som visar var mottagningsanordningar är placerade för respektive avfallstyper.	Uppfylls. Nyframtagen karta enligt Figur 2 finns uppsatt på marinans anslagstavla.
Förteckning över de typer av avfall som normalt tas om hand.	Uppfylls. Lista finns vid miljöstationen, se Figur 6.
Beskrivning av hur avfallet ska lämnas.	Uppfylls. Anvisningar finns vid miljöstationen.
Kontaktperson för mer information om avfallsmottagning i fritidsbåtshamnen.	Uppfylls. Kontaktuppgifter finns till marinans hamnkapten, Jonas Holmgren.

Tabell 2. Information om marinans avfallsmottagning och mottagningsanordningar i enighet med SJÖFS 2001:13.

Utöver anslag på marinan finns information om avfallshantering till hyresgästerna på marinans hemsida.

2.6 Planerade åtgärder

De planerade åtgärderna finns specificerade i den handlingsplan som är en del av Säbyvikens marinas miljöprogram. Där anges även tidplan och ansvarig för genomförande.

Utökad källsortering

- Erbjuder lämplig behållare för trasor och dylikt som riskerar att självantända. Klart mars 2016.
- Utredda behov för mottagning av ytterligare avfallsfraktioner, till exempel metallförpackningar och glasförpackningar. Klart mars 2015.

Förbättrad mottagning av farligt avfall

- Utöka kapaciteten på mottagningsanordningen för farligt avfall. Detta inkluderar en ökad kapacitet på invallningen/oljeträget för att säkerställa att oljefaten får plats under tak och i anslutning till en invallningsanordning. Pågående projekt, nya bilder kommer när detta är färdigställt. Beräknas klart dec 2016.

Förbättrat statistikunderlag för olika avfallsslag

- Underlätta planering och uppföljning genom att kontinuerligt samla in statistik om de avfallsmängder som årligen tas emot på marinan.

Informationsmaterial

Följande informationsmaterial kommer att tas fram:

- Exempelbilder på avfall för respektive avfallskärl för att underlätta avlämning av avfall.
- Lista på vanligt förekommande farligt avfall så inga tvivel råder om vad som är farligt avfall och inte.
- Information om förbudet att släppa ut toalettavfall till sjöss i alla vattendrag från och med 2015.
- Information om vad för avfall som ska sorteras på marinan.
- Information om möjligheten att konvertera tank till landtömningslösning istället för havstömningslösning.

Toalettavfall

Från och med 1 april 2015 införs förbud mot att släppa ut toalettavfall från fritidsbåtar i hav, sjöar och inre vattendrag. Förbudet omfattar svenskt sjöterritorium i sin helhet och gäller alla fritidsbåtar förutom de som är K-märkta.

Förbudet påverkar Säbyvikens marina eftersom det kommer innebära ett ökat behov av lämning av toalettavfall i hamnen. Planerade åtgärder:

- Utredda teknisk lämpliga lösningar för mottagning av toalettavfall från tankar och uppsamlingskärl. Här ingår till exempel att utreda möjligheten att samla in toalettavfall på varje bryggnock eller förlägga en avloppsflotte, samt möjligheten att införa kommunalt VA eller installera en sluten uppsamlingstank för tömning med slamsugningsbil.
- Inleda samråd med tillsynsmyndigheten kring tillvägagångssätt för hantering av toalettavfall.
- Ha en installerad och brukbar mottagningsanordning för toalettavfall till 2015.
- (Tömningsstation för toalettavfall driftsatt mars 2015)

Tvättanordning för båtar

I Havs- och vattenmyndighetens rapport 2012:10 *Båtbottentvättning av fritidsbåtar* anges följande skrivelse:

"För att minimera spridning av miljöfarliga ämnen rekommenderas att alla hamnar där båtar återkommande tas upp och tvättas installerar en lösning för båtbottentvättning som innebär att man kan omhänderta det miljöfarliga restavfall som tvättning genererar. Till båtbottentvätt räknas spolplatta, borsttvätt samt annan anordning avsedd för ändamålet att hålla båtbotten ren."

Restavfallet från spolplattor klassas som farligt avfall. För borsttvättar (så kallad "upp- och nervänd biltvätt") rekommenderas att endast skrovrena (omålade) båtar tvättas om uppsamlingsbassängen inte är ett slutet system. Om uppsamlingsbassängen är ett slutet system ska det avborstade materialet som samlas upp betraktas som farligt avfall.

Säbyvikens marina planerar följande aktiviteter avseende tvättanordningar för båtar:

- Utredda förutsättningarna och samråda med tillsynsmyndigheten om att installera en spolplatta med vattenrening. *Efter eventuell installation:*
 - Erbjuder regelbunden användning av spolplattan för båtar utan båtbottenfärg för renspolning av påväxtorganismer.
 - Avgiftsbelägga användning av spolplattan för båtar med båtbottenfärg. Gratis användning för båtar utan båtbottenfärg.
- Utredda förutsättningarna att installera en borsttvätt för att möjliggöra regelbunden rening för båtar utan båtbottenfärg.

2.7 Framtida förändringar av betydelse för avfallshanteringen

Planerad utbyggnad

Marinan är tänkt att byggas ut genom att utöka antalet bryggor i vattnet samt att bygga båthallar för vinterförvaring på land. Utbyggnaden kommer att medföra ytterligare drygt tvåhundra båtplatser utöver dagens 350 stycken, vilket i sin tur leder till att avfallsmängderna på marinan kommer öka. Planarbete för detta pågår.

3 Referenser

Havs och vattenmyndigheten, 2012. *Båtbottentvättning av fritidsbåtar – Riktlinjer augusti 2012*. Rapport 2012:10. Tillgänglig på:

https://www.havochvatten.se/download/18.b62dc9d13823f8c800015210/1348912840773/B%C3%A5tbottentv%C3%A4tt+HaV+rapport+2012_10.pdf

Ragn-Sells, 2012. Statistik, avfallsmängder. E-mail.

Roslagsvatten, 2012. Statistik, avfallsmängder. E-mail.

SFS 1998:808. *Miljöbalken*. Stockholm: Miljödepartementet

SFS 2011:927. Avfallsförordning. Stockholm: Miljödepartementet

SJÖFS 2001:13. *Sjöfartsverkets föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar*.